

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 1 lipca 2022 r.

BADK.DPK.133.83.2022 MKo

P10-35/22	Data wpływu petycji 9 maja 2022 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 30 czerwca 2022 r.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

TEMAT

ULGA PRORODZINNA NA JEDNO DZIECKO

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna.

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 27f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, poprzez zmianę w sposobie przyznawania ulgi podatkowej dla małżeństw na jedno małoletnie dziecko.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wyraził opinię, że należy poprawić przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dotyczące ulgi podatkowej na jedno dziecko. Jak podniósł w uzasadnieniu petycji, z ulgi tej mogą skorzystać m.in.: osoby pozostające w związku małżeńskim, których łączne dochody w roku podatkowym nie przekroczyły 112 000 zł. Wnioskodawca uważa, że przywołana kwota jest stanowczo za niska i od lat się nie zmienia.

Zdaniem autora petycji należy ten próg podatkowy podwyższyć, a nawet zastanowić się nad jego zniesieniem, tak aby każdy kto jest rodzicem jednego dziecka mógł z niej skorzystać. Ponadto w opinii wnoszącego petycję, przy obecnym stanie prawnym może dochodzić do dyskryminacji małżeństw, które posiadają tylko jedno dziecko.

Jak zauważył autor petycji, przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych promują osoby, które mają tylko jedno dziecko, ale nie są w związku małżeńskim. Osoby te nie zawierają w sposób zaplanowany związku małżeńskiego tylko po to, aby korzystać z możliwości (luki prawnej) jakie daje im m.in. ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zgodnie bowiem z przepisami ustawy z ulgi prorodzinnej na jedno dziecko, może również skorzystać osoba niepozostająca w związku małżeńskim, której dochody nie przekroczyły w roku podatkowym kwoty 56 000 zł. Powoduje to sytuację, w której jedno z rodziców dziecka żyjąc w nieformalnym związku może osiągać dochody dużo wyższe i utrzymywać dziecko i konkubinę, a drugie z rodziców przy mniejszych dochodach rocznych będzie korzystać z ulgi. W opinii wnoszącego petycję powyższe rozwiązanie prowadzi do pokrzywdzenia osób, które zawarły związek małżeński.

W uzasadnieniu petycji problem ten porównywany jest do świadczenia „500 plus”, które na początku również było przyznawane na jedno dziecko.

W każdym miesiącu roku kalendarzowego można odliczyć od podatku kwotę 92,67 zł na jedno dziecko.

STAN PRAWNY:

Konstytucja RP z dnia 27 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 32 ust. 1 stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (ust. 2).

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm.) reguluje opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów osób fizycznych oraz daninę solidarnościową.

Zgodnie z art. 27 ustawy podatek dochodowy, pobiera się od podstawy jego obliczenia według następującej skali:

- pierwszy próg podatkowy – do 120 000 zł. Do tej kwoty należny podatek wynosi 17% uszczuplony o kwotę zmniejszającą podatek,
- drugi próg podatkowy – powyżej 120 000 zł wynosi 15 300 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł.

W art. 27f ustawy zawarte są przepisy umożliwiające dokonanie odliczeń od podatku w związku z wychowywaniem przez podatnika dzieci (własnych lub przysposobionych) – tzw. ulga na dzieci, ulga prorodzinna.

Odliczenie przysługuje, jeżeli podatnik wykonywał władzę rodzicielską, pełnił funkcję opiekuna prawnego lub sprawował opiekę poprzez pełnienie funkcji rodziny zastępczej wyłącznie w stosunku do jednego małoletniego dziecka i jednocześnie dochody podatnika nie przekroczyły w roku podatkowym kwoty:

- **112 000 zł** w przypadku, gdy podatnik pozostaje przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim (sumuje się dochody małżonków),
- **112 000 zł** w przypadku jeśli podatnik jest osobą samotnie wychowującą dziecko,
- **56 000 zł** w przypadku jeśli podatnik nie pozostawał w związku małżeńskim, w tym również przez część roku.

Jeżeli podatnik posiada:

- jedno dziecko – ulga wynosi 92,67 zł miesięcznie (w skali roku 1 112,04 zł),
- na drugie dziecko – ulga wynosi 92,67 zł miesięcznie (w skali roku 1 112,04 zł),
- na trzecie dziecko – ulga wynosi 166,67 zł miesięcznie (w skali roku 2 000,04 zł),
- na czwarte i każde kolejne dziecko – ulga wynosi 225 zł miesięcznie.

Odliczenie dotyczy łącznie obojga rodziców, opiekunów prawnych dziecka albo

rodziców zastępczych pozostających w związku małżeńskim.

Kwotę można odliczyć od podatku w dowolnej proporcji ustalonej przez podatników. W przypadku braku porozumienia: jeżeli zgodnie z rozstrzygnięciem sądu podatnicy wspólnie wykonują władzę rodzicielską nad małoletnim dzieckiem po rozwodzie lub w trakcie separacji (piecza naprzemienna), lub gdy miejsce zamieszkania dziecka jest takie samo jak miejsce zamieszkania podatników - kwota ta odliczana jest w częściach równych. W pozostałych przypadkach odliczenie w wysokości 100% stosuje ta osoba, u której dziecko ma miejsce zamieszkania w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (art. 27f ust. 4).

Jeżeli dziecko spod opieki rodziców zostaje przekazane w tym samym roku podatkowym do rodziny zastępczej albo do opiekuna prawnego i następuje to w trakcie miesiąca, każdemu z podatników opiekujących się dzieckiem przysługuje w tym miesiącu odliczenie w kwocie stanowiącej 1/30 miesięcznej kwoty odliczenia za każdy dzień sprawowania nad nim pieczy (art. 27f ust. 3).

INFORMACJE DODATKOWE:

Do Sejmu 22 kwietnia 2022 r. wpłynął rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2186). Projekt zakładał obniżenie z 17% do 12% stawki podatku w pierwszym przedziale skali podatkowej, przy jednoczesnej rezygnacji z tzw. ulgi dla klasy średniej oraz przywrócenia opodatkowania dochodów osób samotnie wychowujących dzieci.

Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2105 ze zm.) wprowadziła do ustawy PIT tzw. ulgę 1 500 zł, która zastąpiła dotychczasowe preferencyjne opodatkowanie dochodów osób samotnie wychowujących dzieci (rodzica, opiekuna prawnego), istniejące niemal od początku obowiązywania ustawy PIT.

Ulgę 1 500 zł, jako odliczenie od podatku, w założeniu miała sprawić, że korzystające z niej osoby samotnie wychowujące dzieci nie stracą w porównaniu z dotychczasowym rozwiązaniem. Została bowiem tak skalibrowana, że odpowiadała średniej korzyści z zastosowania preferencyjnego opodatkowania przed wejściem w życie ustawy z 29 października 2021 r.

Preferencyjne opodatkowanie dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci będzie polegało na obliczeniu podatku:

- w podwójnej wysokości od połowy dochodu tej samotnej osoby, w przypadku gdy przynajmniej jedno z dzieci, które są wychowywane przez tę osobę, ma orzeczoną niepełnosprawność na podstawie odrębnych przepisów,

- jako iloczyn 1,5 oraz wysokości podatku obliczonego od dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci podzielonych przez 1,5 – w pozostałych przypadkach.

Dzięki takiemu sposobowi obliczenia podatku kwota wolna od podatku będzie realizowana dwukrotnie, analogicznie jak przy wspólnym opodatkowaniu małżonków, w przypadku rodzica/opiekuna wychowującego samotnie dziecko z niepełnosprawnością albo nadal preferencyjnie przy uwzględnieniu 1,5 tej kwoty (czyli 45 000 zł) w pozostałych przypadkach.

Ponadto biorąc pod uwagę znaczące podwyższenie kwoty wolnej od podatku wprowadzone ustawą z 29 października 2021 r. (30 000 zł), proponowany preferencyjny sposób opodatkowania w porównaniu do ulgi 1 500 zł będzie bardziej korzystnym rozwiązaniem dla osoby samotnie wychowującej dzieci.

Zaprezentowana ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1265) została uchwalona na 56. posiedzeniu Sejmu.

Prezydent RP 13 czerwca 2022 r. podpisał ustawę, weszła ona w życie 1 lipca 2022 r.

OPRACOWAŁ

Maciej Kowalski

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz